Nieuwsbrief #19 september 2024

Gelijk hebben of gelijk krijgen

“Een rabbijn kreeg een stevig familieconflict op te lossen. Voor hem verscheen een van twee broers die met verve betoogde dat hij gelijk had en dat zijn broer ernaast zat. De rabbijn sloot zijn ogen, dacht na, zoog op het pootje van zijn bril en zei: ‘Jij hebt gelijk,’ waarop de broer tevreden vertrok.
De tweede broer vertelde met nog meer kracht dat het gelijk toch echt aan zijn kant stond. Weer dacht de rabbijn met gesloten ogen na, sabbelde opnieuw aan het pootje van zijn bril, en zei: ‘Jij hebt gelijk.’ De tweede broer vervolgde gelukkig zijn weg.
Nu was er een toeschouwer die beide gesprekken had bijgewoond. In opperste verbazing zei hij tegen de rabbijn: ‘Maar, maar u kunt toch niet beide broers gelijk geven?’
De rabbijn deed weer zijn ogen dicht, dacht na, kauwde op zijn brillenpoot en zei toen: ‘Jij hebt ook gelijk.’”

Uit: *Wat weegt een sneeuwvlok? 49 verhalen over verdraagzaamheid en vrede*. Uitgave: Stichting Vrienden van Givat – Haviva/ Willem de Vos

Wouter Kolff: van burgemeester naar Commissaris van de Koning

Foto: beëdiging mr. A.W. Kolff tot Commissaris van de Koning

Wouter Kolff, burgemeester van Dordrecht, was in 2017 een van de *founding fathers* van het Samenwerkingsverband 1572 gemeenten en vanaf de formele oprichting in 2019 tevens bestuurslid. Per 1 september 2024 is Wouter Kolff teruggetreden na zijn benoeming als Commissaris van de Koning in de Provincie Zuid-Holland. Wij feliciteren hem met zijn nieuwe ambt en zijn hem zeer dankbaar voor zijn inzet en betrokkenheid de afgelopen jaren!

Bestuursmutaties

Ook van waarnemend burgemeester Peter Rehwinkel is afscheid genomen als bestuurslid. Begin juli 2024 eindigde zijn aanstelling in Voorne aan Zee, waar sinds 1 januari 2023 ook Brielle onder valt. Hij was de opvolger van Gregor Rensen, de laatste burgemeester van Brielle.
Tot het bestuur is toegetreden mr. Johannes Kramer, burgemeester van Noardeast Fryslân.

3 oktober: 450 jaar Leidens Ontzet

Het jubileumjaar van Leidens Ontzet wordt groots gevierd, met onder andere een regionale fietsroute ‘Sporen van 3 oktober’, een theatervoorstelling over het beleg en een tentoonstelling over 450 jaar feestelijke optochten.
Vanaf 1 oktober gaat Leiden helemaal los met 3 oktober als hoogtepunt. De dag begint om 7.00 uur met het reveille en sluit af met een vuurwerkshow om 23.30 uur.
Zie www.3october.nl voor het volledige programma.

Slag om Grolle

Tijdens de Tachtigjarige oorlog was er een heen en weer gaande strijd tussen Staatse en Spaanse troepen. Deze strijd heeft de Achterhoek mede getekend. In 1627 kwam het opnieuw tot een treffen, nu tussen de Staatse troepen van Frederik Hendrik en de Spaanse troepen, die tot dat moment in Grolle waren gelegerd.
Elke twee jaar herdenkt Grolle (nu Groenlo) die gebeurtenis op spectaculaire wijze. Van

25 tot en met 27 oktober 2024 ga je terug in de tijd. Er zijn grootse schouwspelen met zo'n 1.500 re-enactors, kanonnen, pieken, rapiers, musketten en speciaal voor dit soort situaties getrainde paarden. Tijdens de vorige editie kwamen er gedurende de drie dagen zo'n 40.000 mensen op af. Tickets zijn vooraf en tijdens de dagen zelf te koop. Zie www.slagomgrolle.nl.

Echt nep? Verhalen over Alkmaar in 1573

'Echt nep' is het thema van de *Maand van de geschiedenis 2024*. In het Regionaal Archief Alkmaar zijn op dinsdag 8 oktober gratis rondleidingen in depots die gewoonlijk voor het publiek gesloten blijven. De rondleiding voert langs unieke topstukken die samen het verhaal vertellen van het Beleg en Ontzet van Alkmaar in 1573. Aan de hand van originele archiefstukken worden enkele gebeurtenissen verhelderd en mythes ontkracht.
Zie www.maandvandegeschiedenis.nl/Alkmaar.

Plakkaat van Verlatinge

Op 26 juli 1581 werd het Plakkaat van Verlatinge aangenomen, waarmee de Spaanse koning Filips II werd afgezet door de Staten-Generaal. Het Plakkaat, opgesteld door Jan van Asseliers, de audencier (beambte van de rechtbank, red.) van de Staten-Generaal, is een belangrijke stap naar de vorming van de Republiek der Verenigde Nederlanden. Het Plakkaat beïnvloedde onder andere de Amerikaanse Onafhankelijkheidsverklaring uit 1776. Jaarlijks herdenkt de stichting Nederlandse Onafhankelijkheid op 26 juli deze voor de Geboorte van Nederland belangrijke dag met een rede en een prijs. De rede is opgenomen op de website van deze stichting: www.nederlandseonafhankelijkheid.nl.

Herdenking Eerste Vrije Statenvergadering

Een ander belangrijk moment uit de periode van de Geboorte van Nederland was de Eerste Vrije Statenvergadering, die van 19-tot en met 23 juli 1572 werd gehouden in Dordrecht. Die vergadering sprak zich uit tegen het ‘onrechtmatige’ Spaanse bewind van Alva, erkende Willem van Oranje als rechtmatige stadhouder van de koning en steunde Oranje financieel in zijn strijd tegen het Spaanse gezag. Overigens bleef men Filips II nog beschouwen als rechtmatige vorst.
Op 19 juli 2024 vond de jaarlijkse herdenking van deze historische gebeurtenis in Dordrecht plaats. Er waren toespraken en muziek, met de vier kernwaarden vrijheid, verdraagzaamheid, verbondenheid en verscheidenheid als kader.

Pacificatie van Gent

In november 1576 werd in Gent de Pacificatie gesloten, een overeenkomst tussen 15 gewesten, om zich aaneen te sluiten in een Generale Unie. Dat betekende een tijdelijke vrede tussen de Nederlandse gewesten en de opdracht aan de Spaanse regeringstroepen om de Nederlanden te verlaten. Deze belangrijke gebeurtenis wordt in 2026 herdacht. Het Samenwerkingsverband is in samenwerking met de stad Gent bezig met de voorbereidingen daarvan.

Al sinds 1981 organiseert de vereniging ‘De Pacificatielezingen’ jaarlijks een lezing om van gedachten te wisselen over het verleden en de toekomst van Vlaanderen en Nederland. De lezingen worden om en om gehouden in de Grote Kerk van Breda (de stad waar in 1575 de eerste onderhandelingen plaatsvonden) en de Pacificatiezaal van het stadhuis van Gent.
De eerstvolgende lezing is op 9 november 2024 om 15.00 uur in de Grote Kerk van Breda met als spreker de Pools-Vlaamse filosofe, schrijver en tv-maker Alicja Anna Gescinska.
Info en aanmeldingen: www.pacificatielezingen.org

Musical over Willem van Oranje

In Delft wordt een speciaal theater gebouwd voor een nieuwe musical over Willem van Oranje. De nieuwe zaal zal naar verwachting plaats bieden aan zo'n 1.200 bezoekers en is hopelijk eind 2025 gereed.

Documentaire: De reis van Bossu in 1573

De film 'De Reis van Bossu' vertelt het verhaal van een groep onderwaterarcheologen die in het IJ in Amsterdam en in het Markermeer op zoek gaan naar de resten van de Slag op de Zuiderzee in 1573. Wat gaat er onder de golven schuil van de vloot van de Spaanse admiraal Bossu? De film is gemaakt door Yuri van Koeveringe in opdracht van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, de gemeente Amsterdam en de Stichting Archeologie West-Friesland. Zie De Reis van Bossu - YouTube

Boeken over de Geboorte van Nederland

Geregeld verschijnen nieuwe boeken over de periode van de Geboorte van Nederland. Hieronder een aantal opvallende publicaties, de eerste vier van uitgeverij Verloren.

Maximiliaan de Hénin-Liétard, graaf van Boussu, geschreven door Piet Boon. **Boussu** had een opvallende carrière. Hij was tot zijn gevangenschap in Hoorn in 1573 stadhouder van Holland en Utrecht en daarmee tegenstander van Willem van Oranje. Tijdens zijn gevangenschap veranderde hij van kamp en werd een trouwe medestander van Oranje.

Een ander markante man uit het begin van de Opstand was **Philibert van Serooskerke**. Hij vervulde belangrijke bestuursfuncties in Zeeland en Bergen op Zoom. Waar steeds meer bestuurders en edelen de kant van het calvinisme kozen, bleef hij het katholicisme en de Spaanse troon trouw. Zijn handelingen bleken van groot belang voor het verloop van de eerste jaren van de Opstand. Over hem verscheen het boek *Philibert van Serooskerke, een Zeeuw in dienst van de Spaanse koning*.

Om bij **Zeeland** te blijven: In het boek *De opmaat tot de Opstand*. *Zeeland en het centraal gezag (1566-1572)* gaat C. Rooze-Stouthamer in op de rol van Zeeland tijdens de jaren voor de eigenlijke Opstand, waar veel meer gebeurde dan alleen op het deel Walcheren.

De Groninger Eggerik Egges Phebens (1556-1615) schreef de Latijnse Kroniek. Die handelt over de vroegste periode van de Tachtigjarige Oorlog in **Groningen** en omliggende provincies (1565-1595). Hij schrijft dat die oorlog was begonnen 'met zuivere bedoelingen omwille van de religie en de vrijheid'. Daarna had de strijd zich in zijn ogen onnodig lang voortgesleept door wijdverbreide corruptie, winstbejag en eigenbelang van de oorlogsprofiteurs. Zijn *Kroniek van Groningen 1565-1595, deel I en II,* is uitgegeven, ingeleid en vertaald door Zweder von Martels.

Sporen van drie oktober, geschreven door Ruurd Kok, gaat over nog tastbare herinneringen van beleg en ontzet van **Leiden**. Uitgegeven door Walburg Pers.

Zutphen sluit zich in 1572 aan bij de Opstand, maar wordt daar nog hetzelfde jaar zwaar voor gestraft door het Spaanse leger: de stad wordt in brand gestoken, honderden burgers worden verdronken en vrouwen verkracht. Eigentijdse bronnen laten echter een ander beeld zien. Waar komen die verhalen eigenlijk vandaan? Wat maakten de Zutphenaren wel mee? Waarom is het bloedblad in het collectieve geheugen gegrift? Vragen waar Johan Visser in *Zutphen 1572* op ingaat. Uitgeverij Boom.

Erasmus en Spinoza zijn filosofen die in ons land lang niet altijd geliefd waren. Maar het kan verkeren. Hoewel beiden heel verschillend, werden ze toch symbolen van vrijheid en tolerantie. Ronald van Raak gaat in *Spelen met waarden, betalen met gedachten* na wat hun filosofie kan betekenen in het huidige debat over **wat ons nog met elkaar verbindt**. Uitgeverij Boom.

Socials

Volgt u ons al via social media? Het SW 1572 is te vinden op:

- Instagram (@geboortevannederland)
- X (@geboortevanNL)

- Facebook (Geboorte van Nederland)

We stellen alle deelnemende gemeenten voor aan de hand van leuke weetjes en beelden van achter de schermen.

Heeft u een mooi initiatief, een boeiende lezing, informatie over activiteiten of kennis die u met ons wilt delen?
Neem dan contact op met ons via contact@geboortevannederland.nl

Website

Op de website geboortevannederland.nl staan onder andere tentoonstellingen, theaterstukken, wandel- en fietsroutes. De Koninklijke Bibliotheek zal de website archiveren zodat deze gegevens ook in de toekomst bewaard blijven.

Informatie over de nieuwsbrief

Voor informatie en / of vragen kunt u contact opnemen via contact@geboortevannederland.nl

Copyright © 2024 Samenwerkingsverband 1572 gemeenten, alle rechten voorbehouden.
U ontvangt deze e-mail omdat u zich hebt aangemeld via onze website.